ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆՈՒՄ

ԱՎՍՏՐԱԼԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Հոկտեմբերի 4-ին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում Ավստրալիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Ջեֆրի Ռոբերտ Բենթլիին: Ողջունելով մեծահարգ հյուրին, Վեհափառ Հայրապետը ներկայացրեց Հայաստանի ներկա տնտեսական կացությունը, ապա դեսպանի խնդրանքով պատմեց Հայաստանյայց Եկեղեցու կառուցվածքի և հայ գաղթօջախներում նրա թեմերի կատարած աշխատանքների մասին:

Հայաստանն առաջին երկիրն է, որ պետականորեն ընդունել է Քրիստոնեությունը, նշեց Նորին Սրբությունը և տեղեկություններ հաղորդեց Հայաստանում Քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարման կենտրոնական հանձնախմբի վերջերս կայացած ժողովի աշխատանքների մասին: Մեզ համար անցյալն անցյալ չէ, ասաց Գարեգին Ա. Կաթողիկոսը, և մենք ձգտում ենք կենդանի ու արթուն պահել մեր Եկեղեցու դարավոր ավանդույթները: Այդ նպատակով եռանդագին աշխատանքներ ենք տանում Ս. Էջմիածնի ճեմարանում հոգևորական նոր սերնդի պատրաստության համար:

Շեշտելով Եկեղեցու դերը ներկա դժվարին պայմաններում, Վեհափառ Հայրապետը կարևորեց միջեկեղեցական կապերի ու գործակցության ամրացումը:

Հանդիպման վերջում տեղի ունեցավ նվերների փոխանակություն:

«ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԿՊԱՏԿԱՆԻ ԲՈԼՈՐԻՍ»

Հոկտեմբերի 5-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց հայ բարերարներ՝ «Վենէ-

ներգո» բաժնետիրական ընկերության նախագահ, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Ռուսաստանի և միջազգային ինժեներական ակադեմիաների ակադեմիկոս Սեմյոն Կազարովին, Ս. Պետերբուրգի «Արդունաբերական էլեկտրատեխնիկա» բաժնետիրական ընկերության գլխավոր տնօրեն, միջազգային էներգետիկայի ակադեմիայի անդամ Լևոն Սարգսյանին, Էստոնիայի «ԱՍԿՅՈՒ» արտադրական կոմերցիոն ֆիրմայի նախագահ Սուրեն Սահակյանին և ֆիրմայի փոխտնօրեն Վանուշ Կարապետյանին, որոնց ուղեկցում էր Ս. Պետերբուրգի և Մերձբալթյան երկրների հայոց հոգևոր հովիվ Եզրաս աբեղ. Ներսիսյանը:

Վեհարանում ողջունելով մեծահարգ հյուրերին, Գարեգին Ա Կաթողիկոսն ասաց. «Ես ձեզ այստեղ չեմ ընդունի, ինչպես օտարներին եմ ընդունում: Ձեզ նկատում եմ տնեցի, դուք ձեր տունն եք գալիս: Ս. Էջմիածինը ամբողջ հայության տունն է: Մենք երկար դարերի պատմություն ենք ունեցել, բայց այս դարը մեր բոլորիս դարն է. Հայաստանի անկախ Հանրապետության ստեղծումից հետո: Ես տեղյակ եմ, թե որքան կարևոր գործ եք կատարում դուք Ս. Պետերբուրգում, որտեղ հայությունը փառավոր անցյալ ունի և պատճառ չունի նույնպիսի ապագա չունենալու: Մեր հայրենիքը կպատկանի բոլորիս: Մենք հպարտ ենք մեր Սփյուռքով, մենք ուժեղ ենք մեր Սփյուռքով, որովհետև նրանք մասն են մեր մարմնի, և Հայաստանի հզորությունը միայն Հայաստանի ժողովրդից չէ գալիս»:

Վեհափառ Հայրապետը, ի գնահատություն բազում ծառայությունների, «Լենէներգո» բաժնետիրական ընկերության նախագահ Սեմյոն Կազարովին պարգևատրեց «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» բարձրագույն շքանշանով: Հայ բարերարներին տրվեցին նաև հուշամեդալներ՝ Հայաստանի և Ս. Էջմիածնի պատկերներով:

Շնորհակալություն հայտնելով Նորին Սրբությանը ջերմ ընդունելության և բարձրագույն պարգևի համար, պրն. Կազարովը նշեց, որ հայ ժողովրդի համար այս դժվարին օրերին Ս. Էջմիածինը բացառիկ մեծ և կարևոր դեր է կատարում: Ստացած պարգևն ինձ առավել պարտավորեցնում է, ասաց հայ բարերարը և տեղեկացրեց, որ իրենց նպատակն է՝ բազմաթիվ անելիքների շարքում ավարտին հասցնել Ս. Պետերբուրգի Ս. Կատարինե եկեղեցու նորոգման աշխատանքները:

Հայ բարերարները Վեհափառ Հայրապետին նվիրեցին արծաթե հուշամեդալներ, հնաոճ թանկարժեք իրեր և աշխարհահռչակ ծովանկարիչ Հովհ. Այվազովսկու վրձնին պատկանող մի կտավ՝ ստեղծված 1834 թ.:

Պրն. Կազարովը գնահատանքի խոսք ասաց Եզրաս աբեղ. Ներսիսյանի մասին, որ կարևոր գործ է կատարում Ս. Պետերբուրգի հայ համայնքի համախմբման ուղղությամբ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին Ս. Պետերբուրգի և Էստոնիայի հայության ներկա կացությանը, ինչպես նաև Հայաստանում Քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությանն առընչվող հարցեր:

ԲՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Հոկտեմբերի 7-ին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց Ռուսաստանի Դաշնությունում, Բելոռուսում և Հայաստանի Հանրապետությունում Բրազի-

լիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Թերեզա Մարիա Գիլնտելա Մաշադոն: Վեհարանում նրան ընդունեց Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Տիկ. Մաշադոն, շնորհավորելով Վեհափառ Հայրապետին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրվելու կապակցությամբ, իր համակրանքն ու հարգանքն արտահայտեց հինավուրց հայ ժողովրդի, նրա 1700-ամյա հոգևոր կենտրոն Ս. Էջմիածնի նկատմամբ:

Ծավալված ջերմ զրույցի ընթացքում հարգելի հյուրի խնդրանքով Վեհափառ Հայրապետը ներկայացրեց ապրիլին տեղի ունեցած կաթողիկոսական ընտրությունների կարգն ու ընթացքը, խոսեց Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու կառուցվածքի և դերի մասին:

Զրույցի ընթացքում շոշափվեցին նաև երկու երկրների բազմակողմանի համագործակցությանը, ինչպես նաև Լեռնային Ղարաբաղում և Հարավային Կովկասում տիրող իրավիճակներին առնչվող հարցեր: Գարեգին Ա Կաթողիկոսը նշեց, որ եկել է պահը՝ շտկելու անցյալի սխալները, և յուրաքանչյուր ժողովուրդ պետք է ապրի ու ստեղծագործի ազատ, անկախ պայմաններում, բոլոր հակամարտություններն էլ պետք է լուծվեն դիվանագիտական երկխոսությունների ճանապարհով:

Հանդիպման վերջում Նորին Սրբությունն ու դեսպանը գրքեր փոխանակեցին:

Տիկ. Մաշադոյին ուղեկցում էին Բրազիլիայի դեսպանատան և ՀՀ արտգործնախարարության աշխատակիցներ:

ՀՅՈՒՐ ԷՐ ԻՐԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Հոկտեմբերի 11-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Իրանի Իսլամական Հանրապետության մշակույթի նախարար Սեյեդ Մուսթաֆա Միր-Սալիմին՝ ընկերակցությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում ԻԻՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Համիդռեզա Նիքքար-Էսֆահանիի և Թեհրանից ժամանած պատվիրակության:

Իրանի Հանրապետության մշակույթի նախարարը Վեհափառ Հայրապետին հայտնեց իրենց առաքելության նպատակը և շեշտեց հայ և իրանական ժողովուրդների դարավոր հարաբերությունների առավել զարգացման կարևորությունը: Նա խոսեց նաև ներկայումս հակակրոնական երևույթների տարածման մասին՝ ընդգծելով միասնական հոգևոր գործակցության անհրաժեշտությունը: Նորին Վսեմությունը հատուկ կերպով գնահատեց Գարեգին Ա Կաթողիկոսի փորձառությունը և գործունեությունը Պարսկաստանում պաշտոնավարության տարիներին՝ առանձնակի նշելով, որ Նորին Սրբությունը լավ է ընմբռնում Իրանի Իսլամական Հանրապետության քաղաքակրթական գործունեության ոգին և բովանդակությունը: Այնուհետև Սեյեդ Մուսթաֆա Միր-Սալիմը ցանկություն հայտնեց հրավիրել Վեհափառ Հայրապետին ա.ցելելու Իրան:

Վեհափառը կարևորեց Իրանի մշակույթի նախարարի այցը Ս. Էջմիածին: Իր գնահատանքը հայտնեց այն գեղեցիկ երևույթի առնչությամբ, որ Երևանում Իրանի մշակույթի օրերին հատուկ և լայն տեղ է տրվել իրանահայությանը և նրա մշակութային ստեղծագործություններին: «Մենք խորա-

պես գնահատում ենք Իրանում բնակվող մեր սիրելի ժողովրդին այն անխախտելի կապվածության համար, որ նա ունեցել է միշտ և շարունակում է ունենալ իրանյան հայրենիքի հանդեպ,—ասաց Գարեգին Ա Կաթողիկոսը: — Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը դարեր շարունակ քաջալերել է իր հավատացյալ ժողովրդին, որ միշտ հավատարիմ մնան Աստծուն, քայլեն Աստծո ցույց տված ճանապարհներով, սիրեն իրենց իրանյան հայրենիքը, զորավիգ կանգնեն Իրանի Իսլամական Հանրապետությանը և կենդանի պահեն հայ ժողովրդի դարավոր մշակույթը, որ արտահայտվել է գլխավորաբար Հայաստանյաց Եկեղեցու միջոցավ»:

Նորին Սրբությունը հատուկ ուրախությամբ հիշեց իր հանդիպումն ու խոսակցությունը Իրանի Հանրապետության նախագահ Ռուֆսաջանիի հետ երկու տարի առաջ և իր խոր տպավորությունը նրա գաղափարներից և հումանիստական լայնախոհ համոզումներից: Ամենայն հայոց Հովվապետը մեկ անգամ ևս իր գնահատանքը հայտնեց այն սիրույն և հոգեկան կապվածությանը, որ Իրանի հայ ժողովուրդը տածում է իր Եկեղեցու, նրա նվիրակնագույն սրբատեղիների և հոգևոր կենտրոնի՝ Ս. Էջմիածնի հանդեպ:

Գարեգին Ա Կաթողիկոսը նախարարին տեղեկացրեց, թե առաջիկա վեց տարիների ընթացքում Հայաստանյայց Եկեղեցին բարձրագույն աստիճանի կարևորությամբ նշելու է իր պաշտոնական հիմնադրության 1700-ամյակը, որի համար հատուկ ժողով է գումարվել Ս. Էջմիածնում՝ մասնակցությամբ Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա Կաթողիկոսի, Երուսաղեմի և Պոլսո Պատրիարքների և բազմաթիվ եկեղեցականների, նրանց շարքում նաև՝ Թեհրանի և Սպահանի առաջնորդների:

Տեսակցության ավարտին տեղի ունեցավ նվերների փոխանակություն, ապա հարգելի նախարարը, առաջնորդությամբ Ներսես արքեպս. Պոզապալյանի, ելնելեց Մայր տաճար:

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԵՐԻ ԽՈՒՄԲԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆՈՒՄ

Հոկտեմբերի 13-ին, ուրբաթ կեսօրին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հայրական սիրով ողջունեց այցելությունը ավելի քան 60 ամերիկահայերի, որոնք Հայկական Համագումարի (Armenian Assembly) նախաձեռնությամբ և կազմակերպությամբ եկել էին Հայաստան՝ հայրենիքը մոտիկից ճանաչելու գովելի ձեռնարկումով: Հյուրերը Միացյալ Նահանգների այլազան շրջաններից էին, և նրանցից շատերը անձամբ ծանոթ էին Նորին Սուրբ Օծության հետ: Հանդիպումից հետո ամերիկահայ այցելուները եղան Վեհափառ Հայրապետի ճաշի հյուրերը: Նրանց ուղղած իր խոսքի մեջ Գարեգին Վեհափառն ասաց. «Բարձրորեն գնահատում եմ ձեր սերտ կապվածությունը Մայր Հայրենիքին և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին: Հատկապես գնահատում եմ Հայկական Համագումարի այս գեղեցիկ նախաձեռնությունը, որով ամեն տարի, ուխտագնացության իմաստով, ամերիկահայ ներբայրներ և քույրեր գալիս են Մայր Հայրենիք, տեսնում են մեր ժողովրդին, ճանաչում են մեր ժողովրդի կյանքը, մոտիկից հետևում են մեր հանրապետության գործերին, արտակարգորեն հետաքրքրվում են մեր Եկեղեցու և Մայր Աթոռի գործունեությամբ, կարիքներով և ծրագրերով:

Ես բարձրորեն կարևորում եմ անձնական ծանոթության և ճանաչման անհրաժեշտությունը: Լսել, կարդալ, երևակայել, տեսակցորեն մտապատկերացնել բավարար չեն լրիվ ձևով և հարազատ կերպով ճանաչելու համար ճշմարտությունը:

Անավասիկ դուք եկաք, տեսաք ձեր Մայր երկիրը, տեսաք ձեր հայրերի թողած մշակութային ժառանգությունները, իրազեկ դարձաք մեր ժողովրդի, պետության և Եկեղեցու դժվարություններին, տնտեսական նեղություններին, բայց վստահաբար նաև տեսաք մեր ժողովրդի կարողությունը իր հայրենի աշխարհին և իր հայրենաբնակ կյանքին: Արտասահմանում շատ է խոսվում նեղությունների, դժվարությունների, տագնապների, ժխտական երևույթների մասին: Առհասարակ մոռացվում է սակայն, որ այդ բոլորից վեր կա մեր ժողովրդի ստեղծագործական կյանքը, մշակութային իրագործումները և, հազար փառք Աստծուն, նաև ապահովության վիճակը մեր երկրում, պետության և Եկեղեցու առաջ տարած տենդային աշխատանքները՝ մեր ժողովրդի կյանքի բարելավման համար: Անշուշտ ամեն ինչ մեղքը ու կարագ չի, վարդ ու մանուշակ չի, կա փուշը, կա տառապանքը: Ինչ որ ինձ համար ամենից հատկանշական երևույթն է, այն է, որ մեր ժողովուրդը սիրով է տանում իր տառապանքը, սիրով է վայելում իր ճակտի քրտինքին բարիքները: Ես ցանկանում եմ, որ դուք ձեր ակամատեսի վկայությունները արտաբացորեն բաժանեք ձեր քույրերի և եղբայրների հետ Միացյալ Նահանգների մեջ և խրախուսեք նրանց, որ իրենք ևս հետևեն ձեզ, գան հաղորդվեն մեր բոլորի Սրբություն Սրբոց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ուխտավայրերին և մեր հայրերի արյամբ և քրտինքով ոռոգված մեր հայրենի հողին:

Սիրելիք, այս է մեր երկիրը, մեր ճակատներին գրված, մեր արտերում ապրող և մեր բոլորի ձեռքերովը պահպանվելու և բարգավաճելու կոչված: Գիտցեք արժեքը ազատ և անկախ մեր Հայրենիքի՝ իր վերքերով և երգերով, իր ցավերով և ուրախություններով, իր առավելություններով և պակասություններով, իր լուսավոր և ստվերոտ կողմերով: Այս է կտակը մեր հայրերի: Այս պետք է լինի պարտքը ապրողներիս»:

Վեհարանում տեղի ունեցած ընդունելությունից հետո հյուրերը առիթ ունեցան, ընկերակցությամբ Հայկական Համագումարի Հայաստանի տնօրեն Էդիտ Խաչատրյանի, շրջագայելու Մայր Աթոռի թանգարաններում:

Ավելացնենք նաև, որ ամերիկահայ ուխտավորները անցած կիրակի, հոկտեմբերի 8-ին, իրենց ժամանման հաջորդ օրն իսկ, արդեն այցելել էին Ս. Էջմիածին, ներկա գտնվել Մայր տաճարում մատուցված ս. պատարագին և լսել Վեհափառ Հայրապետի պատգամը՝ թե՛ Վեհարանում, թե՛ եկեղեցում:

«ԱԶԳԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔՈՒՄ ԼԻՆԵԼՈՒ ԵՆՔ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ԱԶԳ»

Հոկտեմբերի 16-ին Երևանի մարզահամերգային համալիրում տեղի ունեցավ ՄԱԿ-ի 50-ամյակին նվիրված հանդիսություն, որին իր մասնակցությամբ պատվեց Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Բացելով հանդիսավոր ցերեկույթը, ՄԱԿ-ի հասարակական տեղեկատվության հանձնակատարի գրասենյակի պատասխանատու տիկ. Կեբեդեն

ներկայացրեց 50-ամյա կազմակերպության ուղին, ներկա անելիքներն ու հեռանկարները: Նա նշեց, որ 15 հազար հայ դպրոցականներ կատանան «Գալիքի անձնագրեր»՝ ստեղծված ՄԱԿ-ի 50-ամյակի քարտուղարության նախաձեռնությամբ, որով այսուհետև հնարավորություն կունենան առավել գործուն մասնակցություն ցուցաբերելու հայրենիքի վերաշինության վանում գործին:

Ներկաների ջերմ ծափողջույնների ներքո բեմ հրավիրվեց Ամենայն Հայոց Հայրապետը: Ողջույնի խոսք ուղղելով հայ պատանիներին, Նորին Սրբությունն ի մասնավորի ասաց. «ՄԱԿ-ը իր 50-ամյակի առիթով հրավիրել է ձեզ, թանկագին զավակներ, որ հանձնի «Գալիքի անձնագրեր»: Մեր երկրի ապագան դուք եք, և ձեզ նկատում եմ բախտավոր սերունդ: Դուք այս տարիքում ՄԱԿ-ի դրոշների շարքում տեսնում եք հայկական պանծալի եռագույնը: Դուք բախտավոր եք և նաև պարտավոր եք մեր անկախ հայրենիքի անունը բարձր պահել: Սա մեր երկիրն է և մեր դրոշը: Ապագան ոչ թե պիտի գա, ապագան դուք պիտի կառուցեք: Ազգերի ընտանիքում լինելու ենք խաղաղության և արդարության նվիրված ազգ ու պետություն»:

Հանդիսությանը ներկա էր և ելույթ ունեցավ հանրապետության առաջին տիկին Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանը, որ փոխանցեց հանրապետության նախագահի ողջույնը միջոցառման մասնակիցներին: Ելույթներ ունեցան Հայաստանի Հանրապետությունում Ֆրանսիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան տիկ. Ֆրանս Դը Հարթինգը, ինչպես նաև ներկայացուցիչներ՝ ԱՄՆ-ից, Ռուսաստանից և Չինաստանից: Ողջույնի խոսք ասացին ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարության և Վետերանների միության պատասխանատու անձինք: Հանդիսությանը ներկա էին ՄԱԿ-ի պաշտոնության ներկայացուցիչներ, Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցող հոգևոր հայրեր:

Հայ դպրոցականներին «Գալիքի անձնագրեր»-ի հանձնման հանդիսությունը ուղեկցվեց Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կատարումներով:

ՀԱՅ ԴԵՍՊԱՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Հոկտեմբերի 24-ին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Ավստրիայում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան և ԵԱՀԿ-ում Հայաստանի պաշտոնական ներկայացուցիչ Աշոտ Ոսկանյանին: Ծնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար, դեսպանը ներկայացրեց իր առաքելության նպատակներն ու ծրագրերը:

Վեհափառ Հայրապետը հաջողություններ մաղթեց պրն. Ոսկանյանին նոր և պատասխանատու այս պաշտոնում, կարևորեց միջազգային կազմակերպությունների հետ գործակցության դերը: Նորին Սրբությունը նշեց, որ դեսպանությանը կարևոր դեր է վերապահված Վիեննայի հայ համայնքի հայմախմբման գործում:

«ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԶԱՐԳԱՆԱ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ»

Նոյեմբերի 8-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ՌԴ ատոմային էներգիայի նախարար Վիկտոր Միխայլովին և նրան ընկերակցող պատվիրակությանը: Նախարարին ուղեկցում էին ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը, Կառավարության քարտուղար-նախարար Սերգեյ Մանասարյանը, Հայաստանի Հանրապետությունում ՌԴ արտակարգ և լիազոր դեսպան Անդրեյ Ռոնովը:

Վեհարանի ընդունելությունների սրահում հյուրերին ընդունելով, Նորին Սրբություն Գարեգին Ա Կաթողիկոսն ասաց. «Ես կցանկանայի նախ գնահատել հարգարժան այցելուներին, որոնք Մայր Աթոռ են եկել առաջին հերթին Աստծո օրհնությունը ստանալու: Այստեղ, որտեղ նստած ենք, 1700-ամյա քրիստոնեական հավատքն է խոսում: Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցին ինձի շատ մոտիկ եղած է: Ռուս և հայ ժողովուրդների կյանքը իրար միացած են և՛ կրոնականորեն, և՛ քաղաքականորեն, և՛, հիմա պիտի ըսեմ, նաև գիտականորեն: Բարձրորեն կգնահատեմ ձեր աջակցությունը հայկական ատոմակայանի գործարկման մեջ»:

Վեհափառ Հայրապետն ընդգծեց, որ Եկեղեցին միշտ եղել է գնահատողը գիտության, իսկ գիտությունը զարգանում է գործակցությամբ և փոխադարձ շփումներով: Նաև, որ մեր ժողովուրդը հեռուներին աչք չի հառում, այլ իր ձեռքերով է կառուցում իր ապագան:

Նորին Սրբությունը ռուս նախարարին նվիրեց հուշամեդալ և Ս. Էջմիածինը պատկերող գրքեր:

Շնորհակալություն հայտնելով ջերմ խոսքերի և ընդունելության համար, պրն. Միխայլովը նշեց, որ մասնագետները հնարավոր ամեն բան պիտի ձեռնարկեն՝ ատոմակայանի անվտանգությունը ապահովելու համար: Ռուսական կողմը, ասաց նա, պատրաստ է ամենասերտ և անշահախնդիր գործակցության:

Մեծահարգ նախարարը Նորին Սրբությանը նվիրեց իր հեղինակած և ատոմային էներգիային վերաբերող գրքեր:

Հանդիպմանը մասնակցեց Մայր Աթոռի դիվանապետ Ներսես արքեպս. Պոզապալյանը, որի ուղեկցությամբ հյուրերը եղան Մայր տաճարում և Վեհարանի սրահներում:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ՓՈԽՆԱԽԱՐԱՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Նոյեմբերի 14-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին գործոց փոխնախարար Ալբերտ Չերնիշովին, Հայաստանի հետ երկկողմ բանակցություններ վարելու ռուսական պատվիրակության ղեկավար Վսևոլոդ Օլեանդրովին և Հայաստանի Հանրապետությունում ՌԴ արտակարգ և լիազոր դեսպան Ա. Ռոնովին: Հանդիպման ընթացքին շոշափվեցին հայ-ռուսական հարաբերությունների ներկա փուլին, Ղարաբաղի խնդրի խաղաղ կարգավորմանն ու միջպետական փոխգործակցությանն առնչվող հարցեր: Նորին Սրբություն Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետն ընդգծեց Եկեղեցու դերակատարությունը՝ նշելով, որ առաջնահերթ խնդիրը քրիստոն-

նական հավատքն ամուր պահելն է ժողովրդի մեջ: Վերջում պրն. Զերնիշովը շնորհակալություն հայտնեց Նորին Սրբությանը ջերմ ընդունելության և օգտակար զրույցի համար:

Հանդիպմանը ներկա էին Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործոց նախարար Վահան Փափազյանը և Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Յու. Մելկոնյանը:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՄԱԿ-Ի ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻՆ

Նոյեմբերի 15-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի Արևելյան Եվրոպայի և ԱՊՀ երկրների ռեգիոնալ բյուրոյի բաժնի վարիչ Ֆիլիպ Էլգուայեին, Վրաստանում ՄԱԿ-ի մշտական ներկայացուցիչ Յուջին Յունկեին, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի երևանյան գրասենյակի աշխատակիցներ Հելեն Լյո Դանֆիին և Անահիտ Սիմոնյանին:

Շնորհակալություն հայտնելով Վեհափառ Հայրապետին ընդունելության համար, հյուրերը նշեցին, որ Հայաստանում ՄԱԿ-ը գլխավորաբար նախաձեռնում է երկարաժամկետ ծրագրեր, սակայն, հաշվի առնելով Հայաստանի յուրահատուկ տնտեսական կացությունը, իր նպաստը կբերի ճմռան նախապատրաստման աշխատանքներին, դաստագրքերի հրատարակությանն ու այլ ձեռնարկումների:

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի երևանյան գրասենյակը սերտորեն գործակցում է Հայաստանյայց Եկեղեցու հետ և նրա կառույցների միջոցով է նպատակադրվել իրականացնել օգնության բաշխման ծրագրերը:

Ողջունելով մեծահարգ հյուրերին Վեհարանի իր աշխատասենյակում, Նորին Սրբությունը Գարեգին Ա Կաթողիկոսը նշեց, որ Հայ Եկեղեցին իր գործուն կառույցներով մեծ փորձառություն ունի օգնության բաշխումը կազմակերպելու գործում: Միջազգային կազմակերպությունների շարքում հատուկ ընդգծելով և բարձրորեն գնահատելով ՄԱԿ-ի կառույցների դերը, Վեհափառ Հայրապետը ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ներկայացուցիչների այցը համարեց խորհրդանիշ՝ միասնական ու սերտ գործակցության:

Հանդիպմանը ներկա էր Մայր Աթոռի դիվանապետ Ներսես արքեպս. Պոզապալյանը:

ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Նոյեմբերի 20-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում Պորտուգալիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Ժոզե Մանուել Վիլլաշ-Բոաշին:

Ողջունելով մեծահարգ հյուրերին Վեհարանի իր աշխատասենյակում, Նորին Սրբությունը ներկայացրեց Հայաստանի տնտեսական ներկա կացությունը և Հայ Առաքելական Եկեղեցու գործունեությունը: Վեհափառ Հայրապետը կարևորեց Պորտուգալիայի հետ Հայաստանի Հանրապետության բարեկամական հարաբերությունների ամրապնդումը: Նորին Սրբությունն իր

գոհունակություն արտահայտեց այն փաստի առթիվ, որ հայ ժողովրդի զավակները իրենց եռանդուն մասնակցություն են բերում Պորտուգալիայի պետության ազգային և հոգևոր կյանքին: Զրույցի ընթացքում շոշափվեցին նաև միջեկեղեցական հարաբերություններին, Ղարաբաղի խնդրի խաղաղ կարգավորմանը վերաբերող հարցեր:

Պրն. Վիլլաշ-Բոաշը նշեց, որ իր պետությունը մեծապես կարևորում է Հայաստանի հետ գործակցությունը, և շնորհակալություն հայտնեց Վեհափառ Հայրապետին՝ ջերմ ընդունելության համար:

«ՄԵՆՔ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԵՆՔ»

Նոյեմբերի 23-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց «Մուսալեռ» հայրենակցական միության նախագահ Կամո Տեր-Պետրոսյանին, միության նախագահի տեղակալ Մինաս Մինասյանին, հիմնադիր կազմի անդամ Մովսես ավագ քհն. Ղազարյանին և միության քարտուղար Դերճ Ղազարյանին:

Շնորհակալություն հայտնելով Նորին Սրբությանը ընդունելության համար, միության նախագահ Կամո Տեր-Պետրոսյանը ներկայացրեց մուսալեռցիների վերջին տարիների մշակութային ձեռնարկները՝ նշելով, որ ժողովուրդը գնալով առավել եռանդուն մասնակցություն է բերում դրանց:

Պրն. Տեր-Պետրոսյանը ներկայացրեց այն գրքերը, որոնք հրատարակվում են միության հովանավորությամբ: Խոսակցության ընթացքում նշվեց նաև, որ մուսալեռցիները այսօր իրենց տեղն ունեն Արցախյան գոյամարտի տարեգրության մեջ, որոնցից 14-ը իրենց կյանքն են զոհաբերել հանուն հայրենյաց: Վեհափառ Հայրապետին ներկայացվեց Մուսալեռ գյուղի եկեղեցու նախագիծը, որ Նորին Սրբության առաջարկով բարեփոխվել էր՝ մեծացվելով գրեթե երկու անգամ:

Իր խոսքի ավարտին պրն. Տեր-Պետրոսյանը Վեհափառ Հայրապետին հանձնեց Մուսա լեռան հերոսամարտի 80 ամյակի ոսկեձույլ հուշանշան և վկայագիր:

«Մենք հայրենակցական միություն չենք, մենք հայրենիք ենք,—ասաց տուսիան խոսքում ասաց Գարեգին Ա. Կաթողիկոսը,—որովհետև եթե տեղ մը այդ հողի վրա կզգացվի հայերու ներկայությունը, դա Քեսապի փոքրիկ կտորն է: Մենք այդ գյուղի տղաներն էինք, որ հիմա շատ է փոխվել, բա՛ց կա»:

Վեհափառ Հայրապետը բարձրորեն գնահատեց միության գործունեությունը, նրա հատկապես մշակութային ձեռնարկները, հաջողություններ մաղթեց նրանց ծրագրերի իրականացման գործում և նվիրեց Քեսապի պատմությունը ներկայացնող գրքեր:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ

Նոյեմբերի 30-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի Ազգությունների միության նախագահ Վլադիմիր Զատոևին և միության կազմի մեջ մտնող

«Հարմոնիա» և «Օդա» ռուսական մշակութային կենտրոնների, ռուսաստանցի հայրենակիցների օգնության և աջակցության հիմնադրամի, Ուկրաինական «Զերվոնա կալինա» համայնքի և բարեգործական հիմնադրամի, գերմանական, հունական, հրեական համայնքների և քուրդ մտավորականության ներկայացուցիչներին:

Հայաստանի Ազգությունների միության ղեկավարը Վեհափառ Հայրապետին տեղեկացրեց, որ 1994-ին պաշտոնապես գրանցված իրենց կազմակերպությունը նպատակ ունի աջակցել հանրապետությունում բնակվող ազգությունների կրթության և մշակույթի զարգացմանը: Այն չի միանում և գործակցում որևէ կուսակցության հետ: Ապա պրն. Զատոևը Նորին Սրբությանը հանձնեց Ազգությունների միության ողջույնի ուղերձը:

Վեհարանի ընդունելությունների սրահում ողջունելով Ազգությունների միության ներկայացուցիչներին, Գարեգին Ա Կաթողիկոսն ասաց. «Ես շատ զգացված եմ այս այցելության համար: Ձեզ հետ պիտի խոսեմ ոչ պաշտոնապես, այլ անձնապես: Ես զգացել եմ անձնական փորձառությամբ, թե ինչ հպատություն է ազգերի ներդաշնակ գոյակցությունը: Ազգերը կարող են խաղաղորեն միասնական ապրել, եթե մեկ սկզբունք ունեն՝ մարդ են, Աստծո արարած: Մարդկությունը և մարդկային քաղաքակրթությունը սիմֆոնիա է, որտեղ գերազանց կամ անկարևոր մասնակիցներ չկան: Ես մեկ ազգի՝ մյուսի հանդեպ գերազանցության գաղափարին չեմ դավանում: Եթե այս գաղափարը մեր մեջ տարածվի, կվերանա ազգային տագնապը»: Վեհափառ Հայրապետը հաջողություններ մաղթեց Ազգությունների միության ներկայացուցիչներին, որոնք հայ ժողովրդի կյանքն են եղբայրորեն բաժանում: «Այսուհետև Ս. Էջմիածինը նկատեք ձեր տունը», ասաց Նորին Սրբությունը:

Հանդիպման ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը ծանոթացավ համայնքների կացության մանրամասներին և իր օրհնությունը բաշխեց նրանց՝ նվիրելով խաչ, հուշանշաններ, և իր բարեմաղթանքը ընծայագրեց Ազգությունների միության հուշագրքում:

* * *

Նույն օրը Գարեգին Ա Կաթողիկոսն ընդունեց մոսկվաբնակ բարերար Հրաչ Ոսկանյանին, նրա տիկնոջը, հարազատներին՝ Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանի ուղեկցությամբ:

Վեհափառ Հայրապետը բարձր գնահատեց հայ բարերարի ազգանվեր գործունեությունը, նրա նվիրատվությունները Մայր Աթոռին, ինչպես նաև Եռաբլուրում նոր եկեղեցու կառուցման հանձնառությունը: Նորին Սրբությունը առանձնակի նշեց, որ հայ բարերարի գործունեությունը բարձր գնահատանքի է արժանացել իր երջանկահիշատակ նախորդի՝ Վազգեն Վեհափառի կողմից և պրն. Ոսկանյանին հանձնեց Հայ Եկեղեցու բարձրագույն «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշան և հայրապետական կոնդակ: Պրն. Ոսկանյանի հարազատներին հանձնվեցին հուշամեդալներ: Բարձրագույն պարգևի հանձնման արարողության վերջում պրն. Ոսկանյանը իր անկեղծ հուզմունքն ու շնորհակալանքը հայտնեց Վեհափառ Հայրապետին:

Հանդիպմանը ներկա էր Մայր Աթոռի դիվանապետ Ներսես արքեպս. Պոզապալյանը:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՌԴ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Դեկտեմբերի 1-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Ռուսաստանի Դաշնության բարձրագույն կրթության պետական կոմիտեի նախագահ պրն. Վլադիմիր Կինելյովին՝ ՀՀ գիտության և կրթության նախարար պրն. Վարդգես Գնունու և Հայաստանի Հանրապետությունում ՌԴ դեսպանատան առաջին քարտուղար պրն. Վլադիմիր Ստարիկովի ուղեկցությամբ։

Շուրջ մեկժամյա ջերմ զրույցի ընթացքում Նորին Սրբությունն ու պրն. Կինելյովը խոսեցին հավատի, Եկեղեցու վերազարթոնքի, Եկեղեցի-ժողովուրդ փոխհարաբերությունների շուրջ։ Պրն. Կինելյովը տեղեկացրեց, որ այժմ կրթության պետական կոմիտեն ծրագրեր է մշակում Ռուսաստանի միջնակարգ և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում կրոնի պատմություն և դավանաբանություն ուսուցանելու ուղղությամբ։ Այդ գործում նրանց գործուն աջակցություն է ցուցաբերում Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցին։ Մեծահարգ հյուրն իր մտահոգությունն արտահայտեց գործող աղանդավորական խմբերի կապակցությամբ։ Գարեգին Ա Կաթողիկոսը հույս հայտնեց, որ նոր հազարամյակը կնշանավորվի հոգևոր նոր վերածնունդով, մարդիկ նորից ամուր կկանգնեն իրենց հավատքի վրա, և աղանդավորական խմբերը աստիճանաբար տեղի կտան։

«ԱՆՄԻԱԲԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ՄԵԾԵՐԸ ԿՓՈՔՐԱՆԱՆ, ԵՎ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ՓՈՔՐԵՐԸ ԿՄԵԾԱՆԱՆ»

Դեկտեմբերի 5-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց «Զորավար Անդրանիկ» միության ներկայացուցիչներին։ Միության նախագահ Նորայր Մուշեղյանը ներկայացրեց կազմակերպության նպատակներն ու խնդիրները, որից հետո Վեհափառ Հայրապետին ողջունեցին ակադեմիկոս Պարիս Հերունին, բանաստեղծ Արամայիս Սահակյանը, դերասան Ազատ Գասպարյանը և միության այլ անդամներ։

Շնորհակալություն հայտնելով Վեհափառ Հայրապետին ընդունելության համար, «Զորավար Անդրանիկ» միության ներկայացուցիչները Նորին Սրբությանը ընծայեցին գեղանկար և Վեհափառ Հայրապետի պատկերով մի գեղեցիկ սափոր։

Ողջունելով հյուրերին Վեհարանի ընդունելությունների սրահում, Գարեգին Ա Կաթողիկոսը կարևորեց ազգակերտման վսեմ գաղափարը։ «Ընկալելու այնպիսի եղանակ պիտի մշակենք,—ասաց Նորին Սրբությունը,—որ ներտսությունը կյանքի մեջ արտահայտվի։ Աշխատեք երիտասարդ սերնդի մեջ պայքար տանել արևմտյան քաղաքակրթության մակերեսային ազդեցությունների դեմ։ Դրանք փրփուրն են արևմտյան արժեքների, բայց ոչ երբեք արժեք։ Մեզ այսօր մատուցում են երաժշտություն, որի մեջ միակ բացական երաժշտությունն է, որ կա։ Մենք պետք է մեր նոր սերնդի համար ազգային գաղափարաբանություն տարածենք»։

Վեհափառ Հայրապետը հիշեցրեց անցյալի մեր մոռացված պատրիարք-

ներից Հակոբ Նալյանի խոսքը, թե անմիաբանությամբ մեծերը կփոքրանան, և միաբանությամբ փոքրերը կմեծանան:

Հաջողություններ մաղթելով միության ձեռնարկներին, Նորին Սրբությունը ներկաներին ընծայեց իր հեղինակած գրքերից:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՄԵՔՍԻԿԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

Դեկտեմբերի 6-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Մեքսիկայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Աբելարդո Տրևինյոյին և նրան ուղեկցող անձանց: Ողջունելով մեծահարգ հյուրին Վեհարանի ընդունելությունների արահում, Նորին Սրբությունը ներկայացրեց հանրապետության տնտեսական և ընկերային կացությունը և Մայր Աթոռի դերակատարությունը ազգային կյանքում: Գարեգին Ա Կաթողիկոսն անդրադարձավ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի խաղաղ կարգավորման ուղիներին՝ առանձնակի շեշտելով, որ առաջնահերթ խնդիր է հայության այդ հատվածի անվտանգության ապահովումը: Խոսակցության առարկա հանդիսացան պետության և Եկեղեցու գործակցության, ինչպես նաև քրիստոնեական քարոզչության ծավալման հարցերը: Մենք մտահոգվում ենք այն խնդրով, թե ինչ են անում աղանդները, ասաց Նորին Սրբությունը, բայց առավել պիտի մտահոգվենք նրանով, թե ինչ ենք մենք անում:

Շնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար, դեսպանը Վեհափառին ներկայացրեց իր առաքելության նպատակը՝ նշելով, որ իր պետությունը կարևորում է Հայաստանի Հանրապետության հետ հարաբերությունների ամրապնդումը:

Հանդիպման ավարտին Գարեգին Ա Կաթողիկոսը Աբելարդո Տրևինյոյին նվիրեց գրքեր և հուշամեդալ:

ՍԻԼՎԻԱ ԱՃԵՄՅԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆՈՒՄ

Անցնող երկու շաբաթների ընթացքում (5—19 դեկտեմբեր 1995) Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Վեհափառի հրավերով Հայաստան այցելեց անվանի հայ արվեստաբան և մանրանկարչության հմուտ մասնագետ Օր. Սիլվիա Աճեմյանը (Բեյրութ):

Ս. Էջմիածնում իր կեցության շրջանին նա հնարավորություն ունեցավ մոտից ծանոթանալու Մայր Աթոռի չորս թանգարաններում ցուցադրված արվեստի գործերին, ձեռագրերին և հնություններին, այցելեց Մաշտոցի անվան Մատենադարան, հանդիպումներ ունեցավ տնօրեն Սեն Արևշատյանի և այլ գիտնականների հետ: Եղավ Պատմության և Երևանի այլ թանգարաններում: Այցելեց նաև Ս. Հռիփսիմե, Ս. Գայանե, Ս. Շողակաթ, Գեղարդի, Խոր Վիրապի, Սևանի կղզու վանքեր:

Երեքշաբթի, 12 դեկտեմբերին, նա ընդունվեց Հանրապետության նախագահի՝ մեծահարգ պրն. Լևոն Տեր-Պետրոսյանի կողմից նախագահական գրասենյակում և երկուստեք երկար խոսակցություն ունեցան հայագետ Սիրարփի Տեր Ներսեսյանի վաստակի արժևորման մասին:

Շաբաթ, 16 դեկտեմբերին, Սիլվիա Աճեմյանը դասախոսությամբ հանդես եկավ Մայր Աթոռի հոգևոր ճեմարանում՝ հրավերովը տեսուչ Տ. Հայկազուն ծ. վարդապետի: Դասախոսության նյութն էր Սիրարփի Տեր-Ներսեսյանի անձն ու գիտական վաստակը:

Զեռնարկին անձամբ ներկա գտնվեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Տ. Տ. Գարեգին Ա Վեհափառը և կատարեց փակման խոսքը՝ արժանի հարգանք ընծայելով Սիրարփի Տեր-Ներսեսյանի հիշատակին և գնահատանք՝ Սիլվիա Աճեմյանի եռանդուն գործունեության:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ՓՈԽԿԱՆՑԼԵՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Դեկտեմբերի 21-ին Նորին Սրբություն Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում ընդունեց Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության փոխկանցլեր, արտաքին գործոց նախարար Կլաուս Քինկելին: Վեհափառը բարձրորեն գնահատեց գերմանական պետության, ինչպես նաև տնտեսական և ճարտարվեստական ընկերությունների բարյացակամ և գործակցական վերաբերումը Հայաստանի և հայ ժողովրդի հանդեպ՝ քաղաքական, տնտեսական և տեխնիկական մարզերում: Նորին Սրբությունը հատուկ գնահատեց գերմանական Եկեղեցու, թե՛ կաթոլիկ, թե՛ ավետարանական, ցուցաբերած օրինակելի օժանդակությունը հատկապես աղետի գոտու վերականգնման մարզում: Վեհափառ Հայրապետը շեշտեց Դիակոնիշքե և այլ եկեղեցական և էկումենիկ կազմակերպությունների կատարած մեծ դերը և գործակցության պատրաստակամությունը հանդեպ Հայ Եկեղեցու:

Զրույցից հետո Վեհարանի Հանդիսությունների դահլիճում Նորին Սրբությունը հանդիպում ունեցավ պրն. Քինկելի հետ ժամանած պատվիրակության անդամների հետ: Հանդիպմանը ներկա էին Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանը և Հայաստանում Գերմանիայի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Նորբերտ Հայնցեն:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՐՐԸ ՄԻՇՏ ՍՏԵՂԾԱՐԱՐ Է ԵՂԵԼ ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ»

Դեկտեմբերի 25-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Վրաստանի Խորհրդարանի հայ պատգամավորներ Գիվի Ծուվարովին և Հենրիխ Մուրադյանին: Մեծահարգ հյուրերը Վեհափառին ներկայացրեցին Վրաստանի ներկա կացության և հայ համայնքի կյանքի ընդհանուր պատկերը և ընդգծեցին Մայր Աթոռի հետ գործակցության կարևորությունը:

Ողջունելով հյուրերին Վեհարանի իր աշխատասենյակում, Վեհափառը շնորհավորեց նրանց Վրաստանի Խորհրդարանի պատգամավոր ընտրվելու առթիվ և հաջողություններ մաղթեց հայ-վրացական հարաբերությունների ամրապնդման կարևոր ասպարեզում: «Հայկական տարրը միշտ շինարար, ստեղծարար է եղել Վրաստանում,—ասաց Նորին Սրբությունը,—և հիմա, երբ հասարակական կյանքն ավելի է կայունանում, և հայրենիքին իրապես նվիրվածներն են առանձնում գլխավոր դերերը, պետք է հնարավորը ձեռ-

նարկել, որպեսզի հայ-վրացական հարաբերությունները օրեօր ավելի բարելավվեն: Եթե դրացի երկրների հետ լավ չապրենք, ուրիշների հետ չենք կրնա ապրիլ»: Նորին Սրբությունը բարձրորեն գնահատեց Վրաստանի պետության ղեկավար Է. Շևարդնաձեի ջանքերը դրացի ժողովուրդների եղբայրական հարաբերությունների ամրապնդման գործում:

Հանդիպմանը ներկա էին Մայր Աթոռի դիվանապետ Ներսես արքեպս. Պոզապալյանը, Կրոնի գործոց պետական խորհրդի նախագահ Լազար Սուքյանը:

«ՄԵՆՔ ՊԵՏՔ ՈՒՆԵՆՔ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՃԱՆԱՉՄԱՆ»

Դեկտեմբերի 27-ին Նորին Սրբություն Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում ընդունեց Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Համիդռեզա Նիքքար Էսֆահանիին: Ջերմ զրույցի ընթացքում դեսպանի խնդրանքով Գարեգին Ա Կաթողիկոսն անդրադարձավ Հայաստանի ներկա կացությանը, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու դերակատարության խնդիրներին, միջպետական և միջեկեղեցական հարաբերություններին: «Նոր տարվա սեմին ենք կանգնած,—նշեց Վեհափառ Հայրապետը: — Երբ նայում եմ 1995 ին, ես փառք եմ տալիս Աստծուն, որ խաղաղ տարի շնորհեց Հայաստանին: Այս մեկ տարվա ընթացքում առավել սերտացան Հայաստանի և Իրանի Իսլամական Հանրապետության հարաբերությունները: Դրացի երկրների հետ սերտ հարաբերություններ մշակելը մեր ընդհանուր շահն է»:

Տեղեկություններ հաղորդելով իր հայրապետական այցելությունների վերաբերյալ, Նորին Սրբությունը անդրադարձավ նաև այն ծավալուն աշխատանքին, որ իրականացվել է Մայր Աթոռում իր կաթողիկոսության շրջանին՝ քրիստոնեական դաստիարակության, կրոնի ուսուցիչների պատրաստման մարզերի մեջ: Վեհափառը առանձնակի կարևորեց դրացի ժողովուրդների փոխգործակցության խնդիրը: «Մենք պետք ունենք փոխադարձ ճանաչման», ավելացրեց Նորին Սրբությունը:

Շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ընդունելության համար, Նորին Վսեմություն Համիդռեզա Նիքքար Էսֆահանին նշեց, որ որևէ խոչընդոտ չկա Հայաստանի և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև տնտեսական և մշակութային համագործակցության ասպարեզում՝ ավելացնելով, որ այդ գործում առանձնապես մեծ է Գարեգին Ա Կաթողիկոսի դերը:

Հանդիպման ընթացքում շոշափվեցին նաև Ղարաբաղի խնդրի խաղաղ կարգավորմանն ու տարածաշրջանային գործակցությանն առնչվող հարցեր: